

VOINTA POPULULUI

Dlul dr. Nichi Lazăr, dir. Palatului Cultural
Arad

ABONAMENTUL:

Pe un an 100 Lei.
Pe jumătate an 50 Lei.
Pe trei luni 40 Lei.

ORGAN OFICIAL AL „FASCIEI NAȚIONALE ROMÂNE”
APARE ÎN FIECARE DUMINECĂ SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

ȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
— A r a d, —
Vicențiu Babeș Numărul

Anteproiectul de program al „Fasciei Naționale Române”.

— Politica externă a Fasciei. —

Fascismul român, odată stăpân pe puterea politică, va declara din capul locului drept nule, acele din angajamentele internaționale ale predecesorilor, cari păgubesc interesele românești. Intre altele și clauza minorităților din tratatul dela Trianon. Politica externă a Fasciei va fi mai pre-pășus de toate o politică de fermilate și mai ales de demnitate națională.

Vom face ca puterile mari sau mici, cari au nesocotit în trecut interesele României, să priceapă repede că era politicii de slăbiciune în relațiile României cu streinătatea, a încetat.

Idealul național al poporului român fiind împlinit, nu avem velleități războinice și nu suntem partizani ai amestecului în treburile interne ale vecinilor noștri cu care dorim de altfel să trăim în bună prietenie.

Neînțelegerile de ordin etnic dintre noi și dâșii, am arătat în chip luminos, ce fel înțelegem a-le tranșa. Nu cu sabia, nu cu tunul, ci prin reciprocitate de metode și schimburi de populațiuni.

Vom fi pacifici. Pacifici nu înseamnă însă slabi. Nimănu-i nu-i vom permite, la rândul-ne, a se amesteca în gospodăria noastră românească. Acei cari vor îndrăzni să ridice armele împotriva-ne, vor găsi dinaintea lor, vechea vitejie românească, de astădată metodic organizată și bine utilată.

Adversari ai Micei Înțelegeri, noi vom căuta să înghetăm o nouă constelație politică orientală, având ca punct de rezim Italia. În noua constelație ar putea intra Polonia și Turcia și, pe baza unei înțelegeri politico-economice chiar și Ungaria.

Ungaria nu poate trăi în forma de azi. O uniune cu Austria nu i-ar putea aduce nimica. Li rămân două căi: un dualism cu Statul cehoslovac sau unul cu cel românesc. Din toate punctele de vedere, acesta din urmă ar trebui să-i suradă. O uniune vamală și economică la început, întregită mai târziu cu una politică, ar fi salvarea Ungariei. Ungaria de altfel nu poate trăi fără o tutelă politică. Tot trecutul ei o demonstrează hotărât. Glasuri ungare și-au exprimat acelaș crez. Nu vedem, de ce nu le-am acorda noi această tutelă, căci ungarii în afară de șovinismul lor, și fără jidani, sunt un popor muncitor, cinstit și vrednic de stimă. Turcii de asemenea sunt profund onești, consi-

derați ca popor și pot avea cu noi aceleași interese în Balcani. Italia, sora noastră mai mare, într-o epocă când rasele se regrupează, întreg trecutul nostru o cere să ne aliem cu dânsa. Dintre slavi, singură cu Polonia am putea menține tratatul defensiv, contra inamicului comun dela Ost.

Bine înțeles revizuit și prevăzut cu suficiente garanții.

Pe ce bazăm noi, necesitatea noii constelații?

Pe insuficiență, ca să nu zicem inutilitatea celei existente. Cine ne stau alături în Mica Antantă? Sârbii, Grecii, Cehoslovacii. Or pe nici unul din aceste popoare nu ne putem baza în caz de primejdie. Sârbii ne sunt vrășmași declarați ca și Grecii, și modul cum tratează și unii și alții, elementul românesc aflător în granițele lor, arată cu prisosință sentimentele ce ne nutresc.

Ucișorii fraților noștri nu ne pot fi nici prieteni, nici aliați.

E limpede pentru orice cap sanătos. Adăugați la aceasta caracterul laș și neloyal al Grecului și egoismul sălbatic al Sârbului și veți vedea și inutilitatea tratatului de alianță cu dâșii.

Cehoslovacii fac și ei de vr'o câțiva ani o politică destul de străvezie. Praga a reluat locul Moscovei în idealul panslav. Acolo se concentrează hotărât sforțările, pentru o vastă regrupare slavă.

Regrupare, care dacă ne-ar găsi cum suntem azi, în ziua înfăptuirii ei, ne-ar înăbuși în chip iremediabil. În plus de acestea, Cehoslovacia militărește vorbind, nu contează.

Doar cu Italia vedem posibilitatea unui contact susținut și de aceea am preconizat în viitor o alianță, avându-o pe dânsa ca pivot. (Va urma.)

Ratificarea fuziunii de partide politice.

Congresul ținut în sala „Amiciția” de pe Calea Victoriei din București, la care au luat parte delegații din toate județele țării, a ratificat fuziunea Partidului Național cu Partidul Iorga-Argentoianu. Congresul a avut aspectul unei mari manifestații populare. Au vorbit dnii Maniu, Vaida-Voevod, dr. Demetrescu-Brătia, Argentoianu și alții.

Sinceritatea sovietelor în politica externă

N'a trecut mult timp de când conducătorii sovietici și-au dat seama de falimentul ce amenința republica lor și pentru a înlătura prăbușirea raiului bolșevic, au adoptat o politică — după părerea lor — ingenioasă. Au încercat anume să câștige încrederea statelor burgheze și să între în legături comerciale cu ele, unicul mijloc de a îndemna străinătatea să stea de vorbă cu sovietele.

Ce e drept, ideea a prins, și multe state au recunoscut guvernul sovietic de jure, dar de aici nu urmează că Rusia s'a ales cu ceva foloase practice și se înșală amar sovietele rusești dacă cred, că statele burgheze, cu armată disciplinată, cu organizațiuni de stat puternice, cu alcătuirea industrială capitalistă, se vor lăsa convinse de sinceritatea cuvintelor măestrite ale drului Rakovsky și ale semenilor lui și nu vor reacționa.

Avem exemple suficiente în sprijinul acestei afirmațiuni. Prima recunoaștere făcută de către Germania, a dat posibilitate bolșevicilor să-și înființeze o centrală de comploturi și conspirații în Berlin și de aici au încercat să transplanteze bolșevismul în toate statele de pe globul pământului. Rădăcini a prins în Bulgaria unde Stambolinsky și prietenii lui politici au luat conducerea statului prin teroare și asasinare; dar se știe că reacțiunea n'a întârziat. În anul 1923 Stambolinsky împreună cu un mare număr de prieteni au fost asasinați, iar sfârșitul acestui nenorocit cabinet se încheie cu judecarea tuturor membrilor.

Anglia prin guvernul d-nului Macdonald a reluat relațiile oficiale cu Moscova, dar acestea n'au fost de lungă durată pentru că bolșevicii odată aci sosiți au început a desface firul lor de comploturi și agitații. Spre rușinea drului Racovsky, prin scrisoarea lui Zinoviev s'a dovedit duplicitatea sovietelor și guvernul englez a denunțat toate tratatele încheiate și i-a tratat pe farsori în consecință.

Polonia deasemenea a făcut această recunoaștere, în acelaș timp însă a instituit o serioasă pază contra incursiunilor bolșevice de orișice natură.

Și nici Italia n'a fost împiedecată prin recunoașterea sovietelor de a pune sub pază niștri trimiși dela Moscova. Se înțelege dela sine că această pază se face de către oameni cu mânuși și ea e cel mai sigur mijloc de

a împiedeca incursiunile morale și militare netrebuincioase.

La rândul său Franța, în credința că va putea profita de anume beneficii materiale a recunoscut guvernul sovietic, dar bolșevicii nu s'au sfiit a trimite ca emisar pe căpitanul Sadoul care precum se știe este osândit în Franța. Se credea la Moscova că prezența căp. Sadoul în capitala Franței, ar putea provoca agitații, dar așteptările au fost greșite, căci guvernul Franței a luat serioase măsuri de pază și azi după așa de scurt timp e pe cale de a lichida cu prietenia Rusiei sovietice.

Cehoslovacia de curând a anunțat că va recunoaște guvernul sovietic, și în aceeași declarație ministrul statului aliat nouă declară că acest act e lipsit de orice importanță întrucât Cehoslovacia nu se așteaptă la nimic dela Rusia și recunoașterea o consideră ca o simplă formalitate.

Astfel cu toate ocaziunile se dovedește că a sta de vorbă cu Rusia sovietică este un lucru de prisos și în afară de aceasta primejdios. Acei cari o reprezintă una promit și alta fac. Nu încetează a declara că doresc sincer a intra în relațiuni serioase cu toate statele Europei și în acelaș timp se dovedește că ei unde ajung și uneltesc planuri infame, iar când sunt prinși pozează în victime. Sub pretext că una este organizația statului sovietic și alta este organizația internațională a III-a, cu ajutorul acestei din urmă voesc să bolșevizeze lumea întreagă și să proclame dictatura proletariatului în toate țările; bine știind că această lovitură ar putea consolida în mod temeinic situația republicii sovietice și a dictatorilor cari s'au cocoțat în fruntea ei după ce au făcut uz de mijloacele cele mai netrebuice.

Dar fie ei siguri, — lumea s'a convins de sinceritatea bolșevicilor și pe oriunde vor pune piciorul, vor fi isgoniți.

În ce ne privește pe noi, lucrurile nu sunt atât de complicate din momentul ce nu s'a permis emisarilor dela Moscova acces liber în țară. Pășaniile Angliei, Franței, și a celorlalte state ne servesc ca bune exemple și nu îndeamnă Statul român să reia cu Rusia nici un fel de relații. Pentru acei cari ținu odată să recunoaștem guvernul sovietic avem prilejul să le spunem că guvernul român bine a procedat când a croșat țara de prietenia drului Racovsky și a lui Zino-

view și vor recunoaște ei înșiși că această prietenie putea să ne fie fatală, dat fiind faptul că suntem în imediata vecinătate cu conducătorii steagului roșu.

Motivul care ne îndeamnă să ne ocupăm de uneltille bolșevice și duplicitatea în politica lor nu e acela de a-le scoate în relief, ci pentru a arăta greșala ce comit unii cari își permit cu mult lux de cuvinte să afirme succesele bolșevice inexistente, caci până și bolșevicii s'au convins că propaganda subversivă în țările în cari a fost recunoscut guvernul Rusiei este o imposibilitate și dacă o încearcă riscă ca agenții sovietici să fie puși sub strictă supraveghere sau să fie trimiși la preumbiere peste granițe. At. M.

Ecce Patria..

căreia inexporabilitățile soartei i-a hărăzit în mod fatal epoca sinistră de a adăposti la umbra sa nu mai puțin de 650.000 paraziți.

Această cifră, bazată pe datele unei statistici recente publicată de o comisie academică din Viena, are apariția sabiei lui Democle, gata să amenințe cu prăbușirea idolul aspirațiilor unui neam încâtușat în ghiarele acestei spurcate uzuri.

Nici o țară din Europa, dar absolut nici una, nu geme în așa proporții sub povara acestui progres redutabil, ca și biata noastră Românie.

Cifra aceasta piramidală, ce ne dă o dovadă eclatantă în adevăratul sens al cuvântului, despre uriașele invazii ale acestor blestemate lipitori sociale plasate pe acest pământ spre a-i exploata prin uneltille mârșave sucule vieții sale, e de natură să invoace asupra noastră cominatoriul, acelor suflete ce-au scăldat gloria acestui neam uitat de sine, în sângele lor fierbinte de dragostea pătimase ce-au avut pentru această țară.

650.000 de suflete infectează cu suflarea lor veninoasă atmosfera vieții noastre. Oare factorii noștri înglodăți în mreajul politicii lor sterile își dau seamă de zăcămintele cu consecințe incalculabile ce le ascunde acest încruntat semn de exclamație pentru poporul nostru? E timpul suprem să intrăm în acțiune, să delăturăm acest pericol național căci altfel ne vom vedea speranțele rostogolite în neant.

Pionerii, protagoniștii acestui neam și toată suflarea românească, au datoria sacră să se formeze în puternică stâncă de granit, spre a înfrunța cu îndârjire încuibarea acestui puhoi jidovesc, în mijlocul nostru. Destul ne-au profanat templul sfintelor noastre idealuri și ne-au subjugat voinței lor, dacă nu reacționăm nici în fața acestei fatalități, nu merităm să ne numim ceea ce suntem

Chrian Trăla.

Grevă la C. F. în Germania. Că ferisții dela căile ferate din regionala Drezda au declarat greva, cerând spor de salar. Au fost avertizați toți greviștii că dacă nu se întorc la postul lor în timp de 48 ore să se considere ca concediați din serviciu. Greva continuă și se lățește.

SE ZICE:

Că presa din Sărindar a publicat că banca jidovească „Marmarosch Blank” a cheltuit în cursul ultimilor șase ani 60.000.000 Lei pentru scopuri culturale și propagandă. Frate pe frate se ajută. -- Da!

Că guvernul a decis fixarea zilelor din săptămână, când este obligator consumul mămăligii. Acum o întrebare.

Câți jidani și burtă verde, îmbogățiți de războiu vor mânca mămăligă?

De ce în restaurant se află numai pâine albă?

În cari zile se va găsi și aci numai mămăligă?

Țăranii sârmanii și bieții muncitori — partea cea mai mare — mănâncă și fără decizie ministerială mămăligă poate li se va impune să se facă și Paștele din mămăligă?

Să ne dea exemplu Blanck și ceilalți făcându-și „pasca” lor de Paști de mălaiu, ori poate legile Talmudului nu permit lucrul acesta?!

Prospect de emisiune.

În baza autorizației primită dela Adunarea Generală din 15 Februarie 1925, pentru urcarea capitalului actual dela Lei 120.000, la Lei 250.000.000. Direcțiunea institutului de Credit și Economii „Victoria” emite 130.000 bucăți acții în valoarea nominală de 2 Lei 100 pe lângă următoarele condițiuni:

1. 120.000 buc. acții se pun la dispoziția acționarilor vechi astfel, că fiecare acționar poate opta după fiecare acție veche o acție nouă cu prețul de Lei 120.

2. 10.000 buc. acții se pun la dispoziția neacționarilor cu prețul de Lei 160, iar acționarilor vechi, pentru întregirea stocului lor de acții, cu prețul de Lei 120.

3. Acțiunile neoptate și nesemnate se pun la dispoziția Direcțiunii, care le va vinde acționarilor vechi cu Lei 120 buc., iar neacționarilor cu prețul de Lei 160 buc. Prenotările pentru aceste acții se vor putea face în termenul de emisiune, însă direcțiunea își rezervă dreptul repartizării acestor acții Plata acestor acții se va face în conformitate cu condițiunile prospectului de față.

4. Dreptul de optare și de subscriere se poate exercita până la 31 Martie 1925.

5. Din prețul de Lei 120, respective Lei 160 se trece la capital social Lei 100, iar restul la fondurile de rezervă.

6. Prețul acțiilor semnate se varsă în 2 rate și anume: rata I. de Lei 70 pentru acționarii vechi și de Lei 110 pentru neacționarii se plătește la subscriere, iar rata II de Lei 50 se va plăti până la 30 Aprilie 1925.

7. Acționarii cari plătesc prețul întreg al acțiilor semnate până la 31 Martie 1925 vor beneficia de dividendă anului 1925, iar acționarii cari îl vor plăti în rate, pentru sumele vărsate vor primi o dobândă de 14%. După sumele nevărsate la termen se va percepe 16% interese pro rata temporis.

8. Față de acționarii cari nu vor achita ratele la termen, se aplică dispozițiunea statutelor din paragraful 10, alineatul 2 și anume: ratele solvite vor cădea în favoarea fondului de rezervă a institutului, iar proprietarul acției își va pierde dreptul de acționar și acția respectivă se va anula.

9. Despre acțiunile subscribe se vor extrada titluri provizorii.

10. Pentru a execută hotărârea adu-

Problema sionismului și țara noastră.

Zilele trecute, Timișoara a avut ca oșpete pe Sokolow, unul dintre cei mai vajnici propagatori ai ideii de constituire a vechiului stat politic al Palestinei, precum și a populiștilor lui cu evreii din toate unghiurile lumii. Scopul vizitelor lui fiind cel de mai sus, se înțelege dela sine că ne noi nu poate decât să ne bucurăm perspectiva unei eventuale înfrățiri a elementului evreiesc din țara noastră, prin emigrarea populației evreiești dela noi, în Palestina. Însă medalia mai are un verso, și acest verso trebuie să ne dea de gândit. Misiunea lui Sokolow la noi în țară, nu se reduce numai la propagarea unei idei, ci pe lângă aceasta, el mai are o altă tot pe atât de importantă, pe aceea a strângerei de fonduri necesare punerii în practică a ideii.

Tocmai acestui lucru trebuie să-i dăm cea mai mare atenție. Prin faptul strângerei de fonduri la noi în țară, România ar contribui direct și efectiv, cu banii ei proprii, la reconstituirea Palestinei. N'am avea nimic de obiectat dacă banii noștri ar avea această menire. Pe lângă că am contribui și noi la o operă umanitară, dând astfel posibilitate unui popor să-și aibă patria lui proprie, acest fapt ar avea darul de a rezolvi implicit și marea problemă evreiască din țara noastră, problemă care a dat naștere la această mișcare antisemită, a cărei justificare rigidă tocmai în pericolul real care ne amenință, din motivele îndeobște cunoscute. Prin plecarea în Palestina a cel puțin jumătate din populația evreiască dela noi, lucru de care ne îndoim, problema evreiască s'ar rezolvi în parte,

spre mulțumirea generală. Însă grădărea chestiunii privitoare la a da parte a misiunii lui Sokolow, se ridică atunci când ne punem întrebarea cine ne garantează însă nouă că acești fonduri strânse din țara noastră, s'ar urca la câteva zeci de milioane și vor servi în adevăr pentru scopul numele cărui au fost strânse? Că ne poate asigura că acești bani adunați din țara noastră în numele sionismului, nu vor servi de arme tocmai din partea acestuia, pentru a fi dreptate tot contra noastră? Ne înțelegem oamenii și faptul acesta putea fi o surpriză în afară de această esșirea din țară a atâtor zeci de milioane de lei, fără a aduce nimic în schimb, va contribui enorm la un dezechilibru financiar cu urmări lesne prevăzute. Iată două mari probleme care se ivesc și de care trebuie să ținem seama și facem pe această cale cunoscut atât opiniei publice române cât mai ales conducătorilor ai acestor țări, atrăgându-le atenția, asupra acestui fapt de o gravitate reală

Timișoara, 29, 1/1925.

Aurel Lăzăresc, student

Reun. culturală-națională a Industriașilor și meseriașilor și negustorilor rom. din Arad

CONVOCARE.

Arad, 11 Martie

Românii din Arad încep să se trezească. Muncind izolați conaționali noștri au văzut că muncesc, adesea fără spor și fără folos. Organizații internaționale în cari mulți din ei sunt înscrși, de cele mai multeori, le nesocotit interesele. Piedecile cari au stat în drum, în anii din urmă, în făcut să înțeleagă că trebuie să se organizeze, să-și lămurească țelurile și să-și apere în comun munca lor sfântă.

Astfel, din inițiativa d-lui Constantin Popa, consilier cultural al orașului, un grup de industriași, meseriași și negustori români din localitate hotărât înființarea unei „Reuniuni culturale-naționale”.

Aceasta hotărâre, care, credem, va fi punctul de plecare a unei vaste neîntrerupte activități a clasei noastre mijlocii din Arad, o salutăm cu entuziasmul de care mai suntem capabili.

Comitetul de organizare a trimite următoarea convocare:

„Comitetul de organizare al Reuniunii culturale-naționale a Industriașilor, Meseriașilor și Comercianților Români din Arad”, cu onoare invită pe toți industriașii, meseriașii, comercianții, pe cafele lor, precum și pe toți locuitorii români din Arad să se nevoiască a lua parte la Adunarea generală de constituire a Reuniunii care se va ține în sala Festivității Primăriei în 15 Martie la orele 4 d. n.

Obiecte:

1. Cuvântul de deschidere al D-lui Constantin Popa, cons. cult.

2. Constatarea că sunt înscrși mulți ca 20 membri în conformitate cu art. 32. din legea pentru persoanele juridice.

3. Adoptarea Statutelor.

4. Alegerea Comitetului Reuniunii și anume:

1 președinte, 2 vicepreședinți, 1 secretar, 1 juriconsult, 1 casier, 2 controlori, 2 bibliotecari, 1 archivar, 1 econom, 12 membrii activi, 4 membrii supleanți.

5. Esmiterea alor 2 membrii verifiatori.

6. Alte propuneri.

*

Dorim ca acest bun început să fie făcut într'un ceas bun!

Arad, la 15 Februarie 1925.

Direcțiunea institutului.

Datoria tinerei generații.

Intr'un foarte interesant articol al dlui prof. univ. din Cluj, I. C. Cătuneanu, publicat în întregime în revista „Acțiunea Românească” Nr. 4. Dl prof. se ocupă despre **datoria tinerei generații**. În interesantul articol aflăm că trei generații au existat în Țara Românească; a treia generație care a jertfit peste 800 mii de suflete în România-Mică, hotărâtă să moară ori să învingă. A treia generație deci a avut așa de mari sacrificii, încât putem vedea numai dintr'un exemplu înșirat mai sus. Scrie mai departe... care este rolul generației, ce se formează sub ochii noștri la lumina celor patru Universități românești, într'o țară liberă și independentă și așa de mare?

Este chestiunea evreiască ce se pune ca un **memento mori** pentru tineretul universitar din zilele noastre. De ce? Pentru că se adăpostesc la sânul României întregite peste 2 milioane de jidani inasimilabili și dușmănoși cari prin întreg comerțul și majoritatea covârșitoare a industriei a acaparat toate bogățiile românești, muncite nu de ei, ci de noi autohtonii; cari ne-au luat în stăpânire orașele și ne otrăvesc cu alcool populația dela sate; care se îmbulzesc astăzi prin toate școlile spre a se ridica mâine la conducerea politică a României; care pentru a-și ajunge mai ușor ținta, sapă de pe acum temelile organizației noastre sociale și de stat prin „anumita presă” scrisă de jidani sau jidoviți; cari au înhamat la carul întreprinderii lor destructive toate partidele din stânga: țărănist, socialist, comunist, anarhist etc., având pe de-asupra și ajutorul acelor oameni politici pe cari li plătesc din diferitele consilii de administrație; care 2 milioane de jidani în executarea politicii lor, conform „protocoalelor”, sunt sprijiniți de finanța și francmasoneria internațională. Iată de ce spunea, cel mai mare gânditor al României-Mici, Vasile Conta: „dacă nu vom lupta contra jidanilor, vom pieri ca națiune”, față de această primejdie tineretul universitar are o datorie dacă vrea să mai trăiască pe pământul strămoșilor lui liber și românește când va ajunge la maturitate; are datoria să curețe această țară de jidani.

Cum? Nu prin mijloace violente, pentru că acestea nu duc la nici un rezultat. Opera de curățire trebuie urmată cu stăruință fără preget, în cadrul legalității pe cale economică; prin cooperare, pentru că numai prin cooperative se poate scoate radical din viața economică jidanul intermediar și parazit.

Intr'adevăr când toți Românii din fiecare sat al acestei bogate țări, vor înțelege să-și adune economiile lor într'o bancă populară, de unde în caz de lipsă

se va împrumuta săteanului nevoiaș plătind dobândă ușoară, și nu va mai merge la cărciumarul jidan ca să-i plătească pentru o mică sumă camătă înșutită sub diferite forme; când toți Românii din orice sat vor înțelege să facă o tovărășie, o cooperativă prin care să-și vândă produsele lor direct la oraș, iar nu să le dea pe nimic jidanului pripășit în comună, care în urmă le vinde mai scump, câștigând ei, cari nu au muncit, în loc să câștige acela care a asudat arând, semănând, secerând, tăind și cărând lemnele din pădure; când vor înțelege toți Românii din fiecare sat al acestei bogate țări, că prin cooperative de aprovizionare, să-și procure cele trebuincioase vieții lor de toate zilele, iar nu să le cumpere dela jidanul, care cere 7 prețuri pe marfa veche și proastă aduse dela oraș; atunci se pune întrebarea ce va mai face evreul la sate când nimeni nu va mai lua bani cu dobândă dela el, când nimeni nu-i va mai vinde nimic, când nimeni nu va mai cumpăra nimic dela el? Răspunsul este firesc:

Secând toate izvoarele de câștig ale parazitului, deprins de veacuri să exploateze iar nu să producă, își va face jidovul bagajele și va pleca.

Acesta este adevărul exprimat atât de simplu și de cuminte în următoarea zicătoare, care dovedește simțul practic, lipsit de orice brutalitate, al Românului de dincoace de Carpați:

Nu-l bate, că duce-s'a:
Numai de mâncat nu-l da.

Cât de mult îi doare pe jidani mișcarea cooperatistă la noi, poate oricine judeca din următoarele rânduri scrise de conducătorii evrei Gelehrter și rabinul Niemerover la 1902, spre a combate întemeierea băncilor populare la sate, în România-Mică:

„Guvernul român ține prin înființarea băncilor populare românești la sate să paralizze mijloacele evreiești de trai, constituind prin înființarea unor astfel de bănci cea mai mare lovitură pentru mil de familii evreiești, ai căror capi le susțin existența prin împrumuturile date țărănilor români.”

Așadar, recunosc ambii jidani că neamul lor trebuie să continue a păstra privilegiul cametei la sate și că guvernul român le strică operațiunile!

Pentru că însă mișcarea cooperatistă să aibă ca efect **deparazitarea** țării de jidani intermediari, se cere din partea noastră muncă stăruitoare și continuu cinstită, se cer oameni de caracter.

A fi om de caracter înseamnă a păstra o linie dreaptă de purtare, dela care să nu te abați nici speriat de greutățile luptei zilnice, nici ademenit de ispita ce-ți poate zâmbi în calea vieții.

Omului fără caracter îi lipsește statornicia în judecată, fie că nu se poate ridica de-asupra evenimentelor neobișnuite spre a le aprecia cu seninătate, fie că își găsește interesul meschin și trecător de a-si schimba opinia. A schimba opinia în mod desintezat și în mijlocul unor transformări radicale, înseamnă o rectificare inteligentă, cu condiția esențială să nu-și fi schimbat și conștiința.

Omul fără caracter nu are simțul demnității personale, e slugarnic, lingușitor. Lingușirea a ajuns astăzi cheia miraculoasă care deschide toate porțile pentru că alterează justa apreciere a tuturor oamenilor noștri politici. Chiar dacă inteligența puternicului zilei prinde subtila manevră, simțul lui morul în loc să se trezească la reacțiunea necesară, se lasă somnolent în mireasma odihnitoare a vorbelor dulcele și a atitudinii de desăvârșită docilitate. A exprimat exact italianul această stare sufletească de multumită pasivitate, punând în gura lingușitului constatarăa: *mi adula, ma mi piace*. Când în chipul acesta cumpăna judecării drepte și neînduplecate e înlocuită cu criteriul amorului propriu satisfăcut prin adulațiune, fiecare își poate explica pentru ce oamenii de caracter din țara noastră nu au rolul ce li se cuvine potrivit adevăratului lor merit. Această lipsă gravă în viața publică a României mici o constata Mihail Kogălniceanu în discursul ținut la Cameră în ziua de 12 Februarie 1885 spunând guvernanților de pe vremuri: *„Dacă vă lipsesc (talente), este pentru că căutați numai acele talente (capacități) cari vă convin, iar nu acelea cari trebuie”*. De atunci nici o schimbare în bine.

Omul fără caracter își vinde conștiința, se lasă **mituit**. Această practică constituie cea mai grea plagă, din câte acoperă corpul României întregite, tocmai în epoca de consolidare. Păcatul nu este specific românesc; în urma războiului s'a întins pretutindeni. Dar nicăiri ca la noi, corupția nu băntue cu atâta furie; nicăeri nu a făcut atâția îmbogățiri ducând în ispită și pe aceia care ar fi putut rămânea cinstiți, nu a îngmădit indirect dar efectiv atâtea greutăți în calea consolidării statului român.

Tineretul de astăzi trebuie să înțeleagă că, dacă nu-și fixează ca țintă formarea caracterelor — începând fiecare cu o auto-revizuire, — nu va putea prin lupta economică să curețe țara de jidani; și dacă nu o curăță cât mai e timp, peste câteva decenii nu va mai fi românească.

Politice. — Ziarele aduc știrea că la Cluj, s'a început organizația unui nou partid politic, sub conducerea D-lui Valeriu Roman, avocat, Probabil partidul va purta numele de „Partidul național creștin”.

Săptămânale.

Conferința

D-lui prof. univ. Dr. Gr. Cristescu

a avut loc în „Palatul Cultural”, Duminecă 9 Martie ora 11 a. m. cu un succes strălucit; a fost una din cele mai frumoase conferințe ce s'au ținut publicului arădan.

În primul rând D-sa ne lămurește înțelesul noțiunii „Cultură și Creștinism”, — cari sunt în strânsă legătură una cu alta, — ca apoi să o putem percepe și să putem intra în concepțiile adevărate și atât de aprofundate.

„Cultura este un început de divinizare a umanității, iar creștinismul este idealul existenței omenirii. Esența creștinismului este cultura, care nu înseamnă a cerceta, observa ori cetti mult, nimic, dar să faci mult. Totalitatea multelor create înseamnă cultură”.

Acestea noțiuni au fost arătate în lung și latul lor, binele ce l-au adus omenirii singurele cari ridică pe om, peste sfera pământească, în spre cele eterne. —

Când amintesc, despre frumoasa și atât aprofundata conferință a D-lui Cristescu nu pot să trec cu vederea și faptul că majoritatea membrilor arădani, n'au fost s'o asculte. Oare de ce? „Celce merge'n casa Domnului multe aude”. Și atunci le vom răspunde. Pentru că n'au fost la Sf. Locaș al Domnului de pe amvonul căreia se vestesc toate cele demne de urmat. Atunci când preotul îi face apel la bunii creștini să ia parte la frumoasa conferință majoritatea din creștini nu erau la biserică; iar unii tocmai din cauza altor afaceri au trebuit să părăsească biserica, iar cei mai mulți nici n'au fost, așa că mai erau vre-o câțiva bunii creștini, plus tinerimea școlară și conducătorii ei. Notez că n'au putut să stea toți până la finea serviciului, deoarece serviciul se prelungise cu parastasul pentru vrednicul nostru episcop Ioan. În schimb trotuarele și străzile erau pline de lume, unde cu siguranță vor fi fost și bunii noștri Românași. Aceștia admiră rezultatul culturii străine de națiunea noastră, ba adevăratele fiare care'n tot momentul sunt gata să ne'n hațe. Cu aceia să ne însoțim și să n'ascultăm pe distinșii noștri oameni? Dar vezi între oarele 10-12 e timpul cel mai potrivit pentru cura de soare. Regretăm dar adevărata cură o vom putea-o face în „Locașul creatorului”.

Dorim ca conferința următoare ce va fi Duminecă în 15 I. c. la ora 18, ținută de Dl prof. Drăgan să fi auzită de toți, ca să nu mai fie vestiți prin gazete ci fiecare s'o asculte, spre binele și propășirea noastră.

I. Stejar.

O carte a M. S. Regina Maria.

În primăvara anului acesta la Londra va apare o carte sub titlul „Țara pe care o iubesc”, al cărei autor e M. S. Regina Maria, a României. În această carte iubita noastră Regină descrie frumsetile țării noastre. Cartea e ilustrată de desaturile originale ale fostei regine Elisabeta a Greciei, fiica mai mare a familiei noastre regale.

Ș T E F A N C O R O B A N

Croitor pentru bărbați.

A R A D

Strada I. Russu-Șirianu Nr. 2.

Procesul lui Corneliu Z. Codreanu.

Pre cum am anunțat la timp, procesul studentului Corneliu Z. Codreanu, care a ucis pe prefectul de poliție Manciu, — se va desbata în ziua de 16 Martie c. în Focșani.

Corneliu Z. Codreanu împreună cu ceilalți cinci acuzați de complicitate: I. Meța, T. Popescu, R. Mironovici, I. Gârneață și C. Georgescu, a trebuit să steie arestați timp de două luni și să nu li-se facă dreptate, numai după ce au declarat greva foamei.

Frați studenți! Opinea publică toată cu voi, împreună cu cei 12 jurați va avea să hotărască dacă sunteți vinovați!

— Apărătorii în acest proces s'au înscris până acum vre-o două mii, din toate păturile sociale și se tot înscriu. La curtea cu Juri poate fi apărător ori și care cetățean trecut de 21 ani, care trimite o scrisoare despre aceasta lui C. Z. Codreanu la Penitenciarul din Focșani. Nu se cere niciun fel de pregătire juridică, ci numai dragoste de țară și conștiința de bun român.

Chenzina artistică.

Sheakespeare la Arad.

Intâmplarea a făcut, ca într'un interval scurt, să putem avea înaintea ochilor două piese reprezentative celor două perioade în creația lui Shakespeare, deși în mod anacronic:

„Hamlet” cu trupa teatrului național din Craiova, și „Femeia îndărătnică” cu o echipă a teatrului național din București.

„Femeia îndărătnică” una din primele opere ale lui Shakespeare are neajunsul de a nu putea sta alături de celelalte opere (ulterioare) ale dramaturgului. O intrigă banală, un subiect moral, dar de asupra tuturor suflul shakespeareian, care dă personajilor vigoarea, viața, caracterul. De prisos să mai expun subiectul, când această cronică e făcută pentru cei, cari au fost prezenți la reprezentație. O acțiune dublă, o căsătorie dublă, personaje și caractere duble, teză și antiteză, toate menite să demonstreze duplicitatea femeii. Corectă și chiar completă în rolul Caterinei, domnișoara Zimniceanu.

„Hamlet” este însă una din piesele, în cari geniul lui Shakespeare ajunsese la maturitate.

„Hamlet” este tragedia unui disprețuit și disprețuitor al așa zisei societăți. Hamlet este o jertfă și tot odată o răzbunare. Fiecare cuvânt al acestei piese e o fabulă, fiecare frază o adâncire și fiecare gest o traducere a unui sentiment puternic.

Trupa teatrului național din Craiova nu ne-a dat însă decât o seară de figurație. Costume superbe, dar mișcări de marionete (mai cu seamă că scena teatrului orașenesc posedă o lumină cu totul artificială, ceace dă artificialitate atmosferei). În mijlocul acestei deslănate mișcări de spectre și păpuși, însă un nerv: domnul Manolescu, un Hamlet poate prea oficios.

Căutăm colaboratori și corespondenți harnici în toate localitățile din țară. Adezionile se vor trimite redacției.

Proverb evreesc

Insoarăte în sat la tine și fură în alt sat.

Turneie de propagandă național-culturală.

„Impresii din Curticiu.”

Cu pleoapele grele de somn, plecăm cu trenul și alergăm par'că purtați pe aripile unei acvile! Spre sate... ne îndreptăm privirile — ca viitori dascăli — și sufletul, inima aprinse de dorința fermă de a contribui cu ceva la imensa clădire a culturii și sentimentului românesc.

În scopul acesta măreț, plecăm pentru a doua oră reprezentând, „Școala nor. conf. rom. din Arad”. Ne oprim pe o clipă din mersul nebunatic, dar pe o clipă, căci trenul pufăie și pleacă iar' cu noi, pentru ca puțin după aceea să ajungem la Curticiu.

Ce impresii dulci!.. La gară suntem primiți amabil de către intelectuali și țărani. Sufletul ni-e sburdălnic și parcă ne vine greu a-l supune, pentru a pleca în coloane de câte patru, spre inima satului.

După ce răsufălăm de vre-o câteva ori; cu capetele descoperite, cu gândul la divinul Tată, într'o atmosferă de sficiune, urcăm treptele, cari duc la cor. Clopotele dăngănesc. Românașii, roiori, roiori se apropie, împesăritând pretutindeni...

Se începe liturgia. Preoții cântă eceniile, cântăreții răspund din strană, iar noi din cor. După ce se găta slujba, părintele Nicorescu, explică cu multă pricepere și duh de adevăr evanghelia, complectând printr'o cuvântare, în care arată scopul și rostul venirii noastre în comună, așa că îți eră mai mare dragul să ascuți!

Îi strigarăm cu toții „Să trăiască”, apoi ieșirăm înaintea bisericii. Fiecare din noi fu dus pentru a-și lua masa, de intelectuali sau țărani — românașii noștri — cari au caracteristica de a fi atât de darnici...

Nu știu care o fi fost mai mulțumit, însă care de care își laudau mai mult stăpânul. Am aflat brațe și inimi larg deschise, așa cum nici nu se mai pot alifeli.

Ni-se răscolește furtună în suflet, în ființa noastră întreagă, când ne reamintim de acelea clipe, cari au fost par'că atât de scurte; fiindcă știut este că fericierea e trecătoare, aproape inexistentă!

Nu știu dacă există sau nu, însă noi am simțit-o acolo, atunci când noi eram între țărani din cari ne-am născut și pentru cari trebuie și vom să trăim!..

Am simțit-o căci ne-am văzut înconjuțați de tineri și bătrâni, fete și flăcăi, de săraci și bogăți; zic ne-am văzut înconjuțați pentru a doua oră de niște suflete însetate și dornice de cultura și sentiment cu adevărat românești!..

Par'că eram cu mult mai ușori, după ce am terminat, cu programul anume întocmit pentru popor. La sfârșitul lui preotul Culceriu arată celor adunați prin o vorbire frumoasă de încheiere: *pentru ce am plecat spre sate, care e menirea noastră și idealul în slujba căruia ne-am pus!*

După acestea ne înturnarăm fiecare spre căminele noastre, — să luăm cina, după care ca de obicei urmează ceremonialul mulțumitei. Seara se începe festivalul. Sala începe a deveni într'adevăr mică și e ticsită când se începe reprezentanția. La executarea programului, am căutat — după puterile noastre modeste — să mulțumim pe cei cari la rândul lor ne-au răspuns așa frumos.

În pauză și mai ales după program, încep să se producă lăutarii și am f'prea egoiști dacă nu am mărturisit că părăiau călcăile nu aita. Dansul se începe cu hora; perindându-se unul după altul dansurile naționale, înflorite de copile blonde și brune cu ochii albaștri și cu ochi de foc...

Par'că erau niște zine împodobite cu costumele noastre naționale și colaborate pe acest pământ al făgăduinței!..

Ne extaziam, ajungem la culme, când iubii noștri pârâni sufletesti (profesori) în aplauzele furtunoase ale turoara; se prind și aici braț în braț cu noi, pentru a frânge puțin și călcăul nu numai cartea. Ce impresii plăcutel Dansul și veselia curg până în zori

când vioi și cu pleoapele sufletului ușoare de tot plecăm spre Arad.

Mulțumim călduros și în modul cel mai sincer, acelora, cari prin zelul lor — sau obol moral și material — nesimțând oboseala — ne-au ajutat, spre a ne apropia cât mai mult posibil de ținta sacră pe carea o urmărim și care este și trebuie să fie a oricărui bun român!

Cei cari ne-au ajutat mult prin obolul dlor moral și material sunt dnii Alexandru N. Popescu not. com., Trifu și Al. Popescu inv., preoții Nicorescu și Culceriu, dr. Iancu, dr. Bogdan, L. Ispravnic, I. Birăuș, T. Urs, I. Mihu, Gh. Mișca, locot. N. N., N. Paitaș, M. Drăgos, Sferdean, Gh. Bodea, șeful gării, J. Peseu, șef de vamă, Pantea, Mladin, Cioara, P. Poenariu, Indisciplinabil și Mocuța.

Iată impresiile ce ni-au făcut santinela așezată la marginea Apuseană a țării și sufletului românesc, cari se înalță continuu și tind a trona pretutindeni!

E o santinelă, care își are rolul și viitorul bine determinate!

M. Morgovan.

COPILĂRII.

Una din splendidele reviste culturale din Capitală se ocupă deja prin luna trecută, despre revistele din provincie. Autorul acestui articol caută să descrie rostul și felul cum trebuie toate revistele din provincie conduse și că revistele de provincie trăesc din sacrificiul câtorva intelectuali, că înfățișează un adevărat eroism fiindcă au de luptat cu greutate materiale și tehnice pe deoparte și cu indiferența concetățenilor pe de altă, că mulți dintre colaboratorii tineri de astăzi rămân în marginea literaturii, dar atâta vreme cât dintre cei mulți timpul va alege câțiva, fie cât de puțini care să rămână literaturii, rostul revistelor de provincie e împlinit.

Astfel, lucrurile aceste explicate odată au trebuit să fie explicate a doua oară fiindcă din orașele provinciale au început a răspunde, prin diferite pene agitate, contra acestor reale cuvinte. Pentru că oricât ar căuta revistele din provincie să înconjure regionalismul, nu-l pot, atât timp cât în orașul lor există intelectuali cari sunt pe cale greșită, atât timp cât mișcarea intelectuală locală este îndreptățită mai mult, ori mai puțin spre bunurile culturale, vechi și noul din acela regiune... Căci tocmai autorul amintește că, aceia legendă ce mâine nu mai există și tradiția a acelor opere vor fi pierdute!

Copilăriile acestea nu au loc în discuție, dar și până atunci autorul acestor copilării are dreptatea că rostul cel dintâiu a unei reviste de provincie, rămâne, acela de a ridica nivelul intelectual a concetățenilor, de a trezi interesul lor pentru cultură. E un rol demn și eroic, de misionarism.

Scurt!

Mărunte.

Un savant francez în România. Se anunță că prof. Leon Duguit, decanul facultății de drept din Bordeaux a sosit în România, pentru a ținea conferințe în centrele universitare.

Scrisori studențești din închisoare. — Corneliu Z. Codreanu în timpul cât a stat în închisoarea delă Văcărești a scris mai multe scrisori prietenilor și sfătuitoarelor săi. — Această broșură, în care sunt adunate toate scrisorile din 2 Oct 1923 — 30 Martie 1924, sunt adevărat scrisori românești. În zile de sărbătoare, Români gândiți-vă la scrisul unui erou!

Capitala Norvegiei schimbată. — Cristiania capitala Norvegiei, dela începutul anului nou (1925) și-a schimbat numele în orașul Oslo.

Trăim...

ca să murim, zic unii și ca să veselim... cred alții; ca să gust amarul faptului de a fi, glăsuiesc gânditorii născuți cu mizeria în nare și, ca să ne îndeplinim sfârșit datorie...

Gândirea omulețului e vastă, aspirațiunile cari îl leagă de dator, cari trăesc înăuntru sunt obiecte laudă. Focul sacru e aprins în că de puterea creatoare. El noște în spicurile desăvârșirei.

Dar alții zic „ca să trăim...” și sunt în atâtea feluri talmăcesc zicior și în câte clipe grăesc în at chipuri combină materia cuvintelor. Sub înrăurirea mediului care „soptă și „ispilește”, căile schimbă direcți, se nasc ansambluri, isbiri și viața combină sugerând și întrebarea: ce să te mai și întreb de ce trăiești?

Se simte legătura cu pământul care și până la care duc cele mai rioase și cele mai încovoiate drumuri îndatoririle, simțite sau impuse, execută de mulțori și mașinal. Mă e o funcțiune foarte complicată.

Complexul devine „firesc”, viața scurge între limitele ei și dela ham incult care simte, când simte, dă trebuința de a se sacrifica pentru milia sa până la savantul care, conștient, se sacrifică pentru familie mai mare, toți sunt guvernați de gile mai puțin sau mai mult depozitate, influențate, dezvoltate.

Trăim, pentru că să soluționăm blema puterii care ne-a pus în că Se frământă creeri, se încorde mușchii, se uită nervi și fiecare șțare rațională devine o componentă colosului „datorie”.

Unii trăesc ca să turbure merr fericit al lucrurilor. Trăesc pentru încercându-și puterile de a produce prin subcalități, să creeze lumini scure.

E tocmai cazul sfătosului nevă (autorul articolului tendențios, ap în ziarul „Cuvântul”, cu privire Școala Politehnică din Timișoara) din labirintul sufletului său căzut pr năzuinței spre binele de pe prag, an că daruri netrebnice spre templu care vieașa și cugetarea se contope care descoperă că într'o școală su rioară tehnică în care se muncește răsputeri, nu se muncește. Care d fundă știința cu neștiința și, desig neștiința cu știința, văzând lipste fond științific manifestările ști pure. — Trăim...

Rodul visurilor justificate sură deja din fașe și e de admirat.

Să admiri mai mult fructele de ca creațiunile din nimic ale încă tului?...

Dacă nu intri în laborator, cel în nu stâneni desinteresatăi îmbră în halatele de lucru, căci, trăim!...

N. Damsescu cand. ing.

Reviste

Am primit la Redacție: *România Intregită*, Cluj.

Apărarea Națională, organ al uniunei naționale creștine, București, V. Lascar 40.

Țara Noastră, director O. Goga, *Cromânul*, Anul I. Nr. 2, Timișoara, *Libertatea*, ziar independent, Orăș Clujul Românesc, Cluj.

Lumea și Țara, Cluj. *Vestea*, independent, Alba-Iulia. *Primăvara*, Sănnicolaul-Mare. *Gazeta Voluntarilor*, Cluj. *Tribuna*, Oradia, etc.

Scandal

răsnicie jidovească cu concursul mânilor, cari nu merită nici disprețului nostru.

„Purimul” jidanilor — bal — s'a ținut în 7/III la Lipova pentru rirea fondului de ajutorare a jidanilor Palestina, a cântat corul școalei merciale din Lipova, (Trăiască regele) și fiind de Dl director Lăpădatu. Ce bătăm oare în adevăr de lăpădat (fie acest domn?) Dșoara Iorgovici încă ortodoxă a jucat pe scenă eturi aproape în costumul Evei. A fost fluierată la ceea ce intervin jami, șeful de post brutalizează. Jidii pămuesc 2 elevi români.

Dr. Sultz (dentist) a pămuit un elev și a protestat contra conferențiaru-jidan (poet) care spunea în unguete: „...Dzeu să pustiască pe dușinii națiunii lor...”

ntrebăm pe Dl dir. ce l'a îndemnat ducă elevii noștri la un bal jidoc și rugăm Inspectoratul general lar din Timișoara să ia măsuri ere contra ăstor fel de... uscături.

No. viitor vom continua.

unei Dșoare tinere cu amantul ei.

dșoară din comuna N. jud. Arad, ia nu-l permiteau părinții să se lnească cu acela, pe care îl avea de 3, a fugit Sâmbătă noaptea în locuri noscute până azi eșind pe ferea-din camera unde făcea arestul, eapsă pentru nesupunere. Amă-te cum s'a săvârșit fuga nu pove-deși ar fi foarte interesante.

ntrebăm însă îngrijorați ce men-ate, ce creștere și cultură poate a un așa fapt? Și aceasta cu atât vartos fiindcă fata respectivă a linat anul trecut 8 cl. de liceu și împul până a cercetat școala a în internatul de fete din loc.

rebuie să ne îngrozim și cutremu-de această faptă a unei fete cu ul de școală și astfel de educație, ul s'a putut întâmpla numai așa ducăția ce li se dă fetelor, nu mai spunde timpurilor, cerințelor, ori mentalitatea fetelor. cari pe lângă l de educație sunt capabile de fapte urâte, este de compătimit așa de mărginită încât nici o ație nu mai poate folosi.

respectiv, funcționar de bancă e tras necondiționat la răspundere edepsit fiindcă Dlui trebuia să u răbdare, să probeze a convinge ărinții fetei că el este în stare ericească fata și să se fericească lne dacă o capătă de soție. Fata avea timp să mai aștepte și să ovedit că ori se mărită cu el ori e mărită peste tot și eu sunt sigur ărinții ei cari sunt multimilionari volau să-l aibă de ginere pe ale-atei lor, care de altfel și el este situat, nu are însă atâtea mili-ing câte visau părinții fetei în jude-lor materialistă neînțeleasă.

i ce s'ar fi întâmplat, nu era per-tă se facă de răs, să ne facă noastre de rușine și să deștepte toți o neîncredere în educația, primesc copii noștri în internate uși, o neîncredere în sufletul, cin-ti, și caracterul tinerilor noștri — ii feciori — în general.

șoartă și administrația gazetei șa Poporului” se află în strada icențiu Babeș Numărul 6.

IGA HERETIU

Lăcătușerie pentru clădiri
Strada Turnului (f. Lovarda) 3

ȘTIRI DE TOT FELUL.

— În ziua de 16 Martie se începe desbaterea procesului eminentului student C. Zelea Codreanu la Curtea cu jurați din Focșani. Vor fi mii de apărători dintre cei mai luminați bărbați și neamului, Noi prevedem și prezicem cu siguranță achitarea acuzatului — reprezentantului națiunii române — fiindcă acolo vor judecă inimi calde, bazate pe pe simțământul și conștiința națională românească și nu minți în-tunecate, bazate pe literile seci ale legii. Națiunea așteaptă achitarea reprezentantului ei!

— La Reghinul-săsesc va fi alegere de deputat în 23 Martie. Lupta se dă între partidul dlui general Averescu, al cărui candidat este dl Octavian Goga și partidul Național, care candidează pe dl dr. V. Nițescu. Noi am dori ca alegerea să fie absolut liberă.

Mobilizare în turcia. Guvernul turcesc a ordonat mobilizarea parțială chemând la arme pe toți tinerii dela 23—26 ani.

— Luni în 9 Martie a fost inspectat Batalionul 2 Grăniceri de Dl general Broșteanu comandantul corpului de grăniceri. A fost foarte mulțumit de cele aflate la Batalion, dar și grănicerii sunt mândri având în fruntea lor pe unul dintre cei mai distinși ofițeri și buni Români, cari este Dl general Broșteanu.

— Faptul că în consiliul de administrație a băncii Marmarosch Blank se află împreună cu dl Argetoianu, dl Vaida și alți domni politicieni membri conducători ai partidelor politice, dovedește că atunci când este vorba de păraluțe și afaceri jidovești se în-teleg oamenii noștri de stat de minune.

— Românii din Grecia sunt expulzați, este deci datorința guvernului nostru să-l primească cu brațele deschise și cu inimă caldă. Să-i colonizeze, fiindcă aproape toți sunt buni muncitori și buni Români.

— Cu ocaziunea balului aranjat de auditorii școalei de notari din loc s'a dovedit că pătura intelectuală încă ste și poate să-și petreacă foarte bine cu muzică și dansuri naționale. Pentru această reușită neîntrecută din punct de vedere național se cuvine laudă în prima linie Dl: prefect și subprefect al județului nostru. Au fost dame, cari fiind îmbrăcate în costum național au refuzat să danseze dansuri străine considerând faptul acesta de o crimă națională. Laudă lor!

Duminecă 15 Martie orele 9 seara mare festival artistic al renumitului tenor dramatic Ion Corăscu cu concursul dlor artiști: P. Ionescu, Margareta Corăscu, etc. Nici un român să nu lipsească dela acest festival.

Explosie cu 50 morți. La fabrica de praf de pușcă din Reisdorf (Germania) s'a produs o xplosie atât de puternică încât edificile din apropiere s'au dărâmat complet. Sunt 50 de morți și numeroși răniți. Tot așa și în satele din jur s'au dărâmat câteva case și s'au spart o sumedenie de ferestre din cauza puternicei detonături.

— În săptămânile trecute un adv. percinat din București cu numele Silbermann a cerut să i se schimbe numele în acela de Manu, la ceace opunându-se dnii: I. G. Manu, președ. la Curtea de Apel din București; C. G. Manu, ministru plenipotentiar și general G. G. Manu, comandantul brigăzii 9 roșiori din Arad. i s'a respus cererea. Oare câți Români adevărați n'ar putea face la fel, immedecă d de a fi întinate și necinstite numele familiilor noastre cele mai frumoase românești cu murdăria percinilor „rumunilor” noi veniți.

— Musolinii s'a reabilitat pe deplin spre bucuria noastră și a tuturor celor de bine și spre năcazul răufăcătorilor și a bolșevicilor.

Mai departe că Gerson Fricz după cele publicate de ziarul nostru s'a cumpărat drapelul tricolor românesc, dar că-l mai ține și pe cel unguresc dela Ciuci ascuns în speranța că...

Și în fine un apel către Români de bine să nu se lase amăgiți, speculați și înșelați de jidanii și străini, ci să se unească să fie împreună și să lupte pentru biruința neamului asupra adversarilor.

Balul C. F. R. la Oravița. La 31/I. a c. s'a aranjat în Oravița un bal al ofițierilor C. F. R. din loc., cu mare delicateță și a avut un succes moral și material prompt. Poate servi acest bal ca exemplu multor baluri românești, cari pun în program numai Schimș, fox trot, Wandstep. La acest bal sa dansat toate dansurile naționale. Hora sa început de Dl Director Regional Octav. Pop care a luat parte la petrecere dimpreună cu Domnii șefi de serviciu și cu alți Domni dela Dir. Seg. Decorația salei a fost simplă dar admirabilă. Totuși și la acest bal ca la multe baluri românești s'a stins lumina electrică pe un timp scurt, nu știu cul se datorește atenția acea de a ne stânge lămpile la petreceri românești!

Venitul curat al balului (cc. 6000 Lei) s'a dat Bisericii gr. or. rom. din Oravița Rom. pentru aurirea altarului (iconostas).

Dorim D-lor aranjatori prosperitate și curaj pentru viitor. — „Observatorul”

A ars o bancă în București. Palatul Băncii de Credit din București (lângă Palatul Poștelor) a ars complet. Pagubele sunt enorme, valorile a fost salvate.

— Eram de față în 3 a. l. c. și am văzut cum un portaj din gara Arad, care făcea serviciu la ușa salei de așteptare cl. I-II a interzis unui hamal să lasă cu pachetele, unul de 4 și altul de 5 kg pe cari le preluase de la un comerciant român și voia să-le așeze în trenul care pleca peste 3 minute la Brad, pe motiv că sunt prea lungi și nu i permis să fie transportate ca bagaj.

Și bietul comerciant care se urcase în tren a trebuit să solvească portajului 40 Lei altfel rămânea de tren cu pachete cu tot.

Este revoltător cazul cu deosebire fiindcă o grămadă de percinuși cari aveau pachete cu mult mai grele și mai mari n'au fost nici măcar muștrați de Dl portaj și astfel ei își băteau joc și rădeau de românașul nostru.

Rugăm pe Dl șef de gară să binevoiască să cerceteze cazul și să pedepsască pe cel vinovat.

Un popă catolic infam. Capelanul catolic Alexandru Szevcsik din Peciul-nou (Bănat) a violat o fiță de 9 ani în mod barbar, molipsindu-o cu un morb veneric. Num tot degenerat și prostituat a fost arestat la Arad și înaintat parchetului din Timișoara.

Moșă pedepsită. Moșă comunală Emilia Merk din Timișoara a fost pedepsită la un an închisoare pentru avort făcut la o fată mare, din care cauză fata a murit.

De ce numai un an?

Moarte din naștere. Soția lui Petru Istrati din comuna Adea (plasa Chișineu) a dat naștere la trei copii sănătoși Când a născut pe al treilea, sârmana femeie a murit între chinuri foarte mari.

— Gripa spaniolă, care a secerat atâtea victime în 1918 și 1920 s'a întins și acum în întreagă Europa. Din cauza ei s'au închis pe o săptămână școlile din loc. A făcut ravagii și printre soldați, dar cazuri mortale abia sau chiar deloc nu s'au întâmplat.

Ciocnire de tren la Mogoșoaia. Pe linia Chittla-Mogoșoaia (București) s'au ciocnit două trenuri de marfă cu o așa putere de s'au stricat toate vagoanele din acele garnituri, locomotivele s'au făcut țândări, iar linia s'a distrus pe o lungime de 200 metri. Vina o poartă acarul care a întors acul greșit, lăsând pe o linie ambele trenuri. Sunt 12 morți și 2/ răniți, cari aproape toți sunt soldați, fiindcă la trenul de marfă a fost acățat un vagon cu soldați trimiși pentru tăiatul lemnului dintr'o pădure.

Publicațiune. Se aduce la cunoștință publică că proximal târg de țară în orașul Arad se va începe cu ziua de 27, 28, 29, 30 și 31 Martie 1925.

În ziua de 27 Martie se va ține târg de mărfuri și vite cu copite crepate. La 28 Martie se va ține târg de mărfuri și exclusiv de cai, iar la 29, 30 și 31 Martie se va ține exclusiv numai târg de mărfuri.

Așezarea vânzătorilor în târg se va face de Antistia comunală, Circ. I.

Arad, din ședința consiliului comunal al orașului cu drept de municipiu ținută la 9 Martie 1925. — Consiliul comunal.

ȘTIRI DIN MARAMUREȘ.

În mult copleșitul de străini județul Maramureș, o mână de adevărați români în număr de 119 s'au consfățuit înființând societatea de sub firma „Fascia Națională Română” Societate Anonimă Economică comercială Sighet-Maramureș. Cu un capital în numerar de 48.770 lei, o mină de cărbuni, 20 jugăre pădure seculară ect. Autorităților administrative fiindu-le un spin în ochi societatea noastră „coada de topor” prefectul din Maramureș Mihaly Gabor a dat ordin Siguranței din Sighet să confiscă actele societății precum plicurile, hârtia matriculată și stampila cu firma societății, spund că plicurile cu firma fac propagandă fascistă. Consiliul de războiu a Corpului 6 Armată din Cluj în ziua de 27 Ianuarie a. c. mi-a restituit actele. Cum un român „coadă de topor” pus în capul județului are atâtea îndrăzneală să lucreze în detrimentul unei societăți române, nu se teme de bătaia lui Dzeu. Sau Dlui vede că i-se clatină scaunul de sub el, a vrut să mai facă încă un bine fraților lui „rumuni” căci domnul prefect Mihaly nu va mai fi prefect cât o trăi căci nu e vrednic, dar societatea va înflori că dreptatea e de partea noastră.

O întrebare care cere un răspuns. În Sighetul nostru s'a pripășit și un biet român Macedonean un anume Chira Gheorghe. Acest fiu al Pindului se ocupă cu industria brutăriei. Venit în țara mamă îi aduce mari servicii căci comisia intermediară în cap cu dl Dr. Paul Tiplea au fixat prețurile maxime la alimente, dar Dl Chira nu ține socoteală de prețurile maxime ci vinde pâinea de aceiași calitate ca la ceilalți brutari, cu un leu mai eștin la kgram. iar primăria dă dreptul fiilor sionului, să ne speculeze cu un leu la kgramul de pâine. Aceasta pentru a se ști ce autorități ne administrează.

Propagandă Sionistă. În ziua de 1 Martie a avut loc în localul „Cercul Civil” a întrunire a organizații sioniste din Sighet, la întrunire au vorbit mai mulți oratori printre cari și Dr. Szekely Béla avocat din Sighet. El a spus că a venit timpul ca jidanii să plece în Palestina căci acuma sunt plini de bani și să nu aștepte să pătească și ei ca jidanii din Rusia când erau plini de miliarde nu sau dus, dar au fugit fără nimica când poporul rus s'a resculat în contra lor. Doamne ajută-le să plece cât de iute d'aici!!

Scrisoare deschisă D-lui deputat Ungureanu.

Am citit articolul judicios al preotului Ion Ilie Iliuț din Pătrăuții de sus publicat în ziarul „Poporul” relativ: „La un deputat liberal din Bucovina atacă preoțimea”. Am citit de asemenea și răspunsul D-tale domnule Ungureanu prin care te năpustești cu o ură fără seamăn asupra preotului Iliuț. Nu cunosc personal pe preotul Iliuț cum nu vă cunosc nici pe Dvoastră, și dacă sunt forțat să dau publicității aceste rânduri este că în articolul Dvoastră vă serviți de cuvântul „Fascist” în așa fel ca și cum a fi fascist este ceva degradător și periculos.

Domnule Ungureanu de unde aveți informații asupra fascismului? După presa din Sărindar?

Nu cunosc gradul Dvoastre de cultură, dar cred că un om cu buoul simț nu aiuncă cuvinte pe care nu le cunoaște și înțelege. Domnule Ungureanu fascismul s'a născut în România ca o necesitate. România are azi nevoie de Fascism cum omul are nevoie de aer. Românul nu mai poate respira în țara lui dacă nu face parte din partidul de la putere. Este scos afară din legi. Politicianismul a cangrenat totul în țara noastră. Scăparea ei este de la Fasciști, Preoți și Invățători. Deviza politicianilor este că poate să piară totul, în țară numai partidul să se întărească.

Trebuie deschise largi ușile și ferestrele bisericilor și școalelor și gonit din ele politicianismul de partid, în tocmă cum blândul nostru Isus Hristos a gonit din templu pe zarafi care îl pângăreau.

Cât timp cangrema politică de partid va dăinui în biserică și școli liniște și regulă în țară nu va fi. Guvernanții nu și dau seamă că prin aceasta întărește anarhia, iar bolșevismul stă la ușă.

Pentru acest motiv spun onoare preotului Iliuț că n'a fost tentat de de satana ca să și vândă și el sufletul în schimbul unei mici afaceri de partid politic.

Preotul și învățătorul trebuie să stea departe de politică de partid, căci rolul lor este de a îndeplini un apostolat. Politica lor trebuie să fie cea națională. Preotul în popor; iar învățătorul în școală; trebuie să propage neîncetat dragostea de țară și neam, de religia strămoșească, iubirea coroanei, a cinstei și dreptății, căci educat numai cu astfel de principii poporul nostru va prospera. — Astăzi partidele politice în cap cu cel de la guvern fac jocul dușmanilor țării.

În articolul Dvoastre incriminați pe preotul Iliuț că pe zidul bisericii sau lipit afișe incendiare. Nu spuneți ce ziceau acele afișe. Acele afișe erau cu tendințe bolșevice sau anarhice?

Ori că în acelea afișe nu se ridică în slava cerului Partidul de la putere care ferește poporul român întocmai cum Trotschi et Comp. ferecesc pe nefericitul de popor rus unde și ei spun că este paradisul pe pământ. Tot ce nu poartă firma liberală este socotit anarhic. Partidul liberal a monopolizat în nenorocita noastră de țară toată cinstea și patriotismul căutând să suprimă toate curentele curat românești; care nu urmăresc nici un scop personal sau material ci numai binele țării. Acest partid nu și dă seama că căutând a distruge tot ce este caracter în această țară a făcut jocul bolșevismului care stă și ne pândește cu dinții rânjiți.

Domnule Ungureanu țin a-ți spune că a fi politician de partid nu se cere nici o condițiune, singurele condițiuni ce se cer este de a fi îndrăzneț și a nu avea scrupule. De altfel poate fi chiar certat și cu justiția, aceasta nu împiedică într'u nimic. Căci partidele politice alergă după cantitate nu calitate.

Pe când nu ori cine poate fi fascist. Fascistul trebuie să îndeplinească anume condițiuni de cinste și patriotism făcând abnegație de persoana lor, făcând din munca lor un adevărat apostolat. Așa că pentru a fi fascist trecue să te fi născut cu

sentimente fasciste. Precum licheaua se naște lichea, poate deveni politician de partid; însă nu poate deveni nici odată fascist. Acum D-le Ungureanu țin a-ți pune o întrebare. Pentru ce, cât n'ai fost deputat sumanul care și azi îl porți cu emfază prin București și parlament, nu l'ai blănit cu blănuri scumpe, nici măcar cu blană de oae blana țaranului român? Nuți mai ține de cald ca mai înainte? Eu știu că de cald românului îi ține sufletul lui de bun român; iar nu atât sumanul. Ori de când ai devenit politician și s'a răcit sufletul de român?

Multe ași avea de spus însă nu voi să abuzez prea mult de ospitalitatea ce mi-se dă; dar sunt ori și când la dispoziția Dvoastră pentru a vă da toate lămuririle necesare asupra fascismului. Până atunci vă dau un sfat să vă lăsați de presa din Sărindar; care vă induce în eroare; căci rolul

principal al acestei prese este tocmai de a induce intenționat lumea în eroare.

Adresa mea este Gh. Lazăr 17 Cernăuți. Șeful Organizației F. N. R. al Bucovinei. Maior Em. Ursianu.

Publicațiune. Noi, Primarul orașului Arad, având în vedere, că încurând vor urma negocieri pentru aplicarea dispozițiilor art. 249 și 256, ale tratatului trianon, în ce privește remiterea și împărțirea între noi și Statul ungar a legatelor, donațiilor, burselor și fundațiilor de orice fel și a averilor colectivităților, aflate actualmente pe teritoriul Statului ungar, atunci când supușii români și aceste colectivități ar avea

vreun drept asupra acestor fonduri

în consecință invităm locuitorii orașului Arad, ca întrucât interesati în chestiunea de față să fie interesați în legătură legatele, donațiile, burselor, fundațiile, familia bunurile care aparțin unor colectivități sau unor persoane morale ca: asociațiuni, reuniuni, școli, etc. să înainteze în 10 zile în fața Consiliului comunal tot material documentar privitor la drepturile lor asupra bunurilor susmenționate, pentru ca aceste documente să fie înaintate prin Consiliul comunal. Ministerului de Externe, la 5 Martie 1925.

Primar: Dr. Ioan I.

„CRIȘANA” institut de credit și economii societate pe acții, Brad

CONVOCARÉ

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Crișana” sunt invitați prin această

a XVII-a adunare generală ordinară

care se va ținea Marți în 7 Aprilie 1925 la orele 3 și jum. p. m., iar în cazul că nu s'ar prezenta acționari în număr suficient, adunarea generală se va ținea la 21 Aprilie 1925 în localitatea institutului din Brad, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constituire.
2. Raportul Consiliului de administrație și al Comitetului de cenzori, Bilantul anului 1924, distribuirea profitului și darea absolutului.
3. Sporirea capitalului societar.
4. Modificarea §-lor 6 și 59 din statute.
5. Alegerea alor 3 membri în Consiliul de administrație pe termen de 3 ani.
6. Fixarea mărcilor de prezență pentru Consiliul de administrație și a speselor călătorie pentru Comitetul de cenzori.

Se atrage atențiunea domnilor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§ 21. alineatul 2 „Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutori, curanzii prin curatori societățile, corporațiunile și instituturile prin reprezentanții lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari.”
§ 22. „Numai acei acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunare și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta pe lângă rēvers acțiunile resp. titlurile lor și reversele precum și dovezile de plenipotență la cassa societății, eventual la locurile destinate de Consiliul de Administrație. Avizul despre depunerea acțiunilor și resp. a titlurilor provizorii la locurile destinate are să sosească cel puțin 6 zile înainte de ținerea adunării.”

În legătură cu cele cuprinse în §-ul din urmă notificăm, că pentru depunerea resp. primirea acțiunilor și titlurilor provizorii și extradarea documentelor despre depuneri s'au designat toate instituturile, cari sunt membre în Consiliul de administrație din Cluj.

Brad, la 27 Februarie 1925.

Consiliul de administrație

Activa. CONTUL BILANȚ încheiat la 31 Decembrie 1924. Pasiv

Cassa în numerar	584,978.52	Capital societar	1.200,00
Disponibil la bănci	1.307,743.43	Fond general de rezervă	933,478.89
Cambii	4,499,382.50	Fond special de rezervă	200,000.00
Cambii cu acop. hip.	1,409,685.00	Fond fil. V. Damian	28,000.00
Obligațiuni hipot.	45,930.00	Fond de pensie	320,000.00
Credite de Cont-Curent	2,937,318.25	Depuneri spre fructificare	9,296,600.00
Avansuri pe efecte	32,620.00	Diverși creditori	17,000.00
Efecte proprii	244,327.00	Dividende neridicate	2,000.00
Marfă (făină, grâu, porumb, etc.)	1,238,924.05	Interese anticipate pe a. 1925	176,000.00
Casele institutului și alte imobile	375,000.00	Profit curat	351,000.00
Mobilierul magaziiilor	20,000.00		
Acționari (ratele sc. în a. 1925)	330,225.00		
	13.026.153.75		13.026.153.75

Brad, la 31 Decembrie 1924.

Director executiv:

s. s. Ghișă
expert contabil.

Șefcontabil

s. s. Țurca Petru Pribeașul
expert contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

s. s. Cornel Lazar
președinte

s. s. Aron Roman
v. președinte.

s. s. Dr. Nerva Oncu

s. s. Dr. Todor I.

s. s. Dr. Todor Banici

s. s. V. Bulz

s. s. Alexandru Draia

s. s. Ioan Cuteș

s. s. Porfir Boilă

s. s. Ioan Imparat

s. s. Nicolae Pop.

COMITETUL DE CENZORI:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent și l'am aflat exact.

Brad, la 27 Februarie 1925.

s. s. Ioan Perian
președinte.

s. s. Andron Bogdan

s. s. Ioan Fugăță

s. s. Ioachim Ivan

s. s. Petru Câmpean

s. s. Iosif Comșa.